

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 7. Quid sit corpus. Quid spiritus. Qui ens corporeum. Quid ens spirituale. Et quonam pacto hæc differant inter se.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

pterea quantitatis species; vel tantum improprie, & analogice. Sexto idem querunt de oratione. In quibus omnibus questionibus utraque pars affirmatiua scilicet, & negatiua suos habet patronos, atque sequaces. Videantur, si placet, late tractate, nouissimeque à nostro Lynce lib. 3. Metaph. tract. 4. à cap. 5. vsque ad 8. inclusiue, aut etiam in alijs Auctoribus, quos ipse citat.

363 Nos enim omnes earum difficultates vno ferme verbo præcidimus supponentes ex dictis quest. 1. conceptum quantitatis, seu quanti adeo esse vniuersalem, vt omni enti composito ex partibus conueniat, vnde non est inconueniens, quod reperitur ille in entibus ad varia prædicamenta spectantibus, qualia sunt species recensitæ quantitatis, & alie, quæ adnumerari possent iuxta dicta à nobis supra quest. 2. veluti materialiter sumpta. Præterquam quod prædicamentorum constitutio valde arbitraria potest esse. Vtque decem Aristoteles constituit congruenter reducens entia ad ea decem capita, constituere potuisset plura, aut pauciora. De quo nos alibi. In quibus modo non oportet nobis amplius morari.

364 Secundo superest adnotandum, Arist. in lib. prædicam. sub finem tres quantitati attribuisse proprietates, nempe, non habere contrarium, non suscipere magis, & minus, & esse alteri æqualem, vel inæqualem. Ex quibus hæc tertia certissime est quantitatis proprietas cum toto rigore, vt pote quæ omni quantitati, & soli illi conuenit necessario. Hoc enim ipso, quod aliquod ens quantum est, non potest non esse cuius alteri eiusdem generis vel æquale, vel inæquale iuxta dicta quest. 2. dist. 8. & quæcunque inter se sunt æqualia, vel inæqualia, eo ipso quanta censentur. De duabus vero prioribus proprietatibus imprimis constat, proprietates cum rigore non esse, sed summum passionem communes quantitatis, vt pote quæ substantiæ, aut etiam alijs accidentibus non minus, quam quantitati, conueniunt. Neque aliud voluit Arist. Deinde vero, quod vel sic quantitati competant, certum non est, imo nec verum esse videtur.

365 Nam quantum, & non quantum contrarietate quadam metaphysicâ videntur opponi. Sicuti diuisibile, & indiuisibile, vnum, & plura. Et si enim alterum horum extremorum explicetur per negationem, reuera quid posituum est. Quantum etiam continuum, & discretum; quantum, extensum, & intensum; quantumque finitum, & infinitum metaphysicè pariter videntur inter se contrariari, quatenus talia quanta sunt; æquæ, æqualem, & distinctum; simile, & dissimile, æquale, & inæquale metaphysicè contrariantur, quatenus talia relata sunt. Calor item, & frigus physicè contrariantur; quia mutuo se expellunt physicè ab eodem subiecto, non quatenus qualitates, aut tales qualitates sunt, sed quatenus quædam quanta sunt. Non enim inter se opponuntur quatenus calor, & frigus sunt, siquidem in gradibus remissis in eodem subiecto bene coherant; sed quatenus tantus calor, & tantum frigus sunt. Quod est, opponi formaliter, quatenus quanta quædam sunt. Tantumdemque venit dicendum de cæteris quibusque extremis oppositis, non vt cunque, sed prout in tantâ quantitate. Itaque non videtur verum, quod sit passio adhuc communis quantitatis non habere contrarium.

366 Iam vero, non suscipere magis, & minus multo minus videtur esse passio quantitatis, adhuc communis. Quia vel eo ipso sunt inter quanta

recensenda, quæ magis, & minus suscipiunt, iuxta doctrinam à nobis statutam quest. 1. Siquidem eo ipso sunt composita ex partibus, in easque diuisibilia. In quo stat ratio quantitatis. Et facit magis, vel minus quiddam suscipere, & fieri illud maius, vel minus, in idem recidit. Cùm ergo maius, vel minus quiddam esse non possit, nisi sit quantum; quia maius, & minus sunt differentie inæqualium, & nequit esse inæquale, quod non est quantum propter tertiam, & indubitatam proprietatem quantum ab ipso Aristotele statutam; nec poterit quiddam magis, & minus suscipere, nisi quantum sit. Tantum abest, vt non suscipere magis, & minus, sit proprietas quantum. Adde, lineam magis, & minus longam dici; locum magis, & minus amplum; tempusque magis, & minus extensum; & tamen linea, locus, & tempus quanta sunt quædam, ipso Aristotele testante. Quod si velit, eas particulas intelligi de solis qualitibus prout magis, aut minus intensis, eæ vtique etiam sunt quanta quædam quatenus tales: ob id enim dicuntur item magnam, aut parvam intensiorem habere; æquales, aut inæquales esse quoad intensiorem; maiorem, aut minorem habere numerum graduum, quæ indubitatæ proprietates quantum sunt.

Tertio denique superest adnotandum, prædictis tribus Aristotelicis quantum proprietatibus nonnullas alias adijci à Recentioribus. In quibus examinandis mihi non vacat immorari; nec expedit, videatur Lynce lib. 3. Metaph. tract. 4. cap. 9. & seqq. Id mihi certum, incomparabile tr plures, easque prorsus indubitatas proprietates habere quantitatem tum generatim, tum maxime speciatim acceptam. Tales enim sunt omnes illæ, quas ei adscribunt suis axiomaticis, & propositionibus omnes Mathematicæ disciplinæ; necnon, quas ei adscribitur tetigin vsque, tum remissionibus, tum propositionibus ibi traditis. Quinto, præter eas, alie infinites infinitatum propriæ, tum communes passionibus restant illi adscribendæ, iuxta doctrinam vniuersalem de infinitudine passionum propriarum, & communium, quas vnaquæque essentia habet, traditam à nobis in Phælo Scient. disp. 17. quest. 18.

QUESTIO VII.

Quid sit corpus. Quid Spiritus. Quid ens corporeum. Quid ens spirituale. Et quomodo pacto hæc differant inter se.

Suppono vt certum, corpus aliud esse mathematicum, aliud physicum. Corpus mathematicum est quodvis quantum habens trinam dimensionem, siue extensionem, longitudinem scilicet, latitudinem, & profunditatem, quod & solidam dici solet, in quacunque demum illud materia sit. In huiusmodi enim mathematicis extensionibus præinditur materia. Corpus autem physicum est substantia prædictæ quantitate mobilis, de qua egimus quest. 5. subiectaque accidentibus alijs sensibilibus; quales sunt, quæ sub sensu nostros medijs talibus accidentibus cadunt. In presenti autem questione non de corpore mathematico, sed de physico est nobis sermo; quod substantia etiam corporea vocari solet. Spiritus vero est substantia contraposta corpori, qua-

quatenus neque corpus, neque substantia corporea est. Substantiaque propterea incorporata, siue substantia spiritualis dicenda venit. Ens denique corporeum à corpore denominatur tale; & ens spirituale ab spiritu. Totaque præsentis quaestionis difficultas stat in assignando conceptu obiectivo entis corporei prout condistincti ab ente spirituali; & conceptu entis spiritualis prout condistincti ab ente corporeo.

369 Circa quam, omisâ sententiâ cuiusdam Renati Descartes asserentis apud Carleton disp. 7. de Animâ initio, naturam, & notionem corporis consistere in actuali extensione locali, vtpote quæ aduersatur Fidei de mysterio Eucharistiæ, ubi Christi Domini corpus absque actuali extensione locali est, cæteræ sententiæ ante omnia referendæ veniunt, vt sequitur.

370 Prima est dicentium apud eundem Carleton sect. 1. conceptum corporeitatis in dependentiâ à materiâ tanquam à subiecto consistere, conceptum verò spiritualitatis in independentiâ à materiâ pariter tanquam à subiecto.

371 Secunda aliorum apud eundem sententiâ est, materialitatem, siue corporeitatem consistere in sensibilitate, seu aptitudine quadam ad mouendum aliquem sensum. Spiritualitatem verò esse contra consistere in subtiliori quodam existendi modo nullo sensu perceptibili.

372 Tertia sententiâ est, conceptum entis corporei consistere in eo, quòd sit illud compositum ex partibus integralibus extensiuus. Conceptum verò entis spiritualis in eo, quòd tali careat compositione. Ita Vazq. 1. p. disp. 188. à n. 30. Gran. tract. 9. disp. 3. sect. 3. Pet. Hurt. disp. 2. de Animâ sect. 3. & alij.

373 Quartò Arriaga disp. 1. de Animâ sect. 4. sub. 6. dicit, corpus esse substantiam perse impenetrabilem cum aliâ eiusdem speciei. Ens verò corporeum vniuersè, quòd vel est perse impenetrabile cum aliâ eiusdem speciei, vel cum ente sic impenetrabili commensuratur. Ens verò spirituale è contra, quòd neque impenetrabile est cum aliâ eiusdem speciei, neque commensuratur cum ente sic impenetrabili.

374 Quintò Ouiedo contr. 1. de Animâ punct. 5. §. 3. conceptum entis corporei in totâ suâ latitudine definit sic. *Entitas, cui in statu, qui naturaliter illi potest accidere, formaliter ratione intrinseci repugnat penetratio cum aliâ eiusdem speciei omnino à se diuisâ.* Conceptum autem entis spiritualis sic. *Entitas, cui in statu, qui illi potest naturaliter contingere, non repugnat formaliter ratione intrinseci penetratio cum aliâ entitate eiusdem speciei omnino à se diuisâ.*

375 Sextò Carleton disp. 7. de Animâ sect. 4. ait, rationem rei corporeæ, prout à re spirituali distinguitur, esse, vt vel sit quantitas, vel quid habens connexionem aliquam physicam cum illâ, ita, vt sine eâ existere connaturaliter non possit.

376 Septimò denique Lynce lib. 6. Metaph. tract. 1. & 2. singulari quodam modo contendit, constituendos esse, & inter se discriminandos conceptus entis spiritualis, & entis corporei. Afferit enim primò, vt aliqua res sit spiritualis, seu (quod idem est) incorporata, triplicem negationem omnino debere secum importare; nempe, non esse corpus, non dependere à corpore in genere cause materialis, & non habere conditionem aliquam propriam corporis, prout omnino ac præcisè corpus est. Corporis autem, siue entis corporei, quòd omnino ac præcisè tale sit, proprietates sex esse dicit; 1. esse integraliter diuisibile,

ac extensum; 2. esse perceptibile sensu corporeo; 3. esse impenetrabile cum quantis aliâ re eiusdem rationis; 4. esse corruptibile formaliter, aut radicaliter; 5. esse irrationale; 6. carere libero arbitrio. Deinde asserit, possibilem esse creaturam, quæ penes idem realiter sui simul sit corporea, & spiritualis propriè, & rigorosè. Talem enim censet eam, quæ tres prædictas negationes importauerit ex vnâ parte, quo titulo spiritualis erit; ex alia verò aliquam ex prædictis sex proprietatibus entis corporei habuerit, quo titulo erit corporea. Pro exemplo adfert substantiam haud dubie possibilem, quæ indiuisibilis sit, & cum aliâ eiusdem rationis impenetrabilis. Ea enim tum negationem corporeitatis omnimodæ ex sex dictis proprietatibus coalescentis, tum negationem alicuius earum, scilicet diuisibilitatis, tum negationem dependentiæ à materiâ habebit, quæ sunt dictæ tres negationes; aliundeque impenetrabilitatem cum aliâ eiusdem rationis, quæ est vnâ ex proprietatibus entis corporei omnino talis. Denique asserit, vt ens aliquod præcisè, & omnino spirituale sit, omnes prædictas sex condiciones entis omnino corporei debere excludere, oppositæque sex habere; nempe, esse indiuisibile integraliter, ac extensiuè; esse imperceptibile sensu corporeo; esse penetrabile cum quouis alio eiusdem rationis; esse incorruptibile; esse rationale; & esse liberum. Incipio ab impugnatione positæ huius sententiæ. Sitque.

Propositio 1.

Sententiâ proposita Lyncei varijs de 377 causis videtur absque dubio improbanda.

Primò quidem. Quia possibilem adferunt creaturam, quæ penes idem realiter sui simul sit spiritualis, & corporea, contra communem Doctorum consensum existimantium, ac supponentium vnanimiter, spirituale, siue incorporeum, & corporeum conceptus esse inter se oppositos; non certè respectiuè ad idem connotatum dumtaxat, secus verò ad diuersa, vt censet Lynce; sed absolute, & simpliciter; adeò, vt in eadem entitatem realem nullatenus coire possint. In his enim quaestionibus de essentijs, & definitionibus rerum, quæ fermè in quaestionibus de nomine solent recidere, vt sæpe alias dixi; aliundeque magni momenti sunt, vtpote determinantes principia scientiarum, qualia sunt definitiones, à consensu communi Doctorum recedendum non est; sed cum eis sentiendum, pariter & loquendum. Quare cum illi hæcenus intellexerint, vt citra dubium intellexerunt, sub nominibus corporis, & spiritus, corporeique, & incorporei conceptus ita inter se oppositos, vt eidem rei secundum idem sui conuenire nequeant; ita sanè de talium nominum significatione imprimis statuendum est; deindeque querendum, in quo consistant significata eorum talem oppositionem habentia.

Secundò. Quia concedit, eiusmodi creaturas defacto dari, talem enim esse, concedit, præsentiam localem, quæ Angelis præsentis sunt spatijs extensis, vtpote habentem diuisibilitatem extensiuam corporum propriam. Vnde etiam concedit, aliquod accidens corporeum in Angelis parè spiritualibus subiectari. Talia etiam esse, vtpote corruptibilia more corporeorum, cætera Angelorum temporalia accidentia, vt intellectiones, volitiones, durationes, &c. de plano tenetur

concedere iuxta suam doctrinam. Tamen si solum concedat illis meticulousè aliquod materialitatis vestigium. Quæ omnia valde aliena etiam sunt ab unanimo consensu Doctorum; ex seque distantanea rationi. Imo fortasse periculosa propter dogmata fidei, quæ huc spectant.

379 Tertiò. Quia, stando in dictâ sententiâ, necessariò dicendum est, gratiam habitualem, & omnes virtutes infusas, earumque actus cum cæteris omnibus intellectus, & voluntatis tum in Angelis, tum in hominum animabus receptos entia quedam esse non minùs corporea, quàm spiritualia, utpote quæ ex sex proprietatibus corporum designatis tres saltem habent, scilicet corruptibilitatem, defectusque rationis, siue intellectus, & liberi arbitrij. Quod quàm alienum sit, & exorbitans à mentè, & sensu omnium Doctorum, nemo non videt.

380 Quartò. Quia, stando in dictâ sententiâ, necessariò etiam est dicendum, indivisibilia materia primæ entia spiritualia esse simul, ac corporalia: quia impotant secum tres negationes, quæ sunt character entis spiritualis. Siquidem talia indivisibilia neque sunt corpus omnino tale, neque dependent à corpore in genere causa materialis, neque habent unam ex proprietatibus corporis omnino talis, scilicet divisibilitatem. Tantumdemque venit dicendum de actione creativa, quæ Deus creavit, & conferuat materiam primam, utpote quæ duas priores negationes etiam fortitur, & pro tertia habet negationem corruptibilitatis adhuc radicalis, qualem habere censetur materia ipsa prima titulo principij passivi corruptiones substantialis, quale non est creatio eius. Habere autem indivisibilia materia primæ, & conservacionem eius spiritualitatem aliquam propriam, & rigorosam adhuc cum corporeitate mixtam, in auditum etiam prorsus est.

381 Quintò, quod amplius est, sequitur ex eadem sententiâ coelos, & astra non esse purè, & omnino corpora, sed mixta quedam ex corpore, & spiritu: quia deest illis vna ex proprietatibus corporis purè, & omnino talis, nempe corruptibilitas, quasque subinde eo titulo habent ex tribus negationibus supra dictis, ad conceptum spiritus requisitis, & insuper tertiam, quatenus sumpta indivisim à corpore non sunt dependentia tanquam à causâ materiali. Id quod eorum materia potiore iure eisdem ex titulis habet. Quàm autem sit absurda hæc sequela, omnibus palam est.

382 Sextò improbanda venit sententiâ dictâ. Nam absque fundamento, imò & contra rationem requirit ad conceptum corporis purè, & omnino talis, quod sit corruptibile, & carens intellectu, & arbitrio. Tum quia cæli, & astra sententiâ omnium corpora sunt purè, & omnino talia; & tamen sunt incorruptibilia. Tum quia, si daretur substantia extensa, & impenetrabilis localiter cum corporibus, quæ de facto dantur, æquè, ac corpora ipsa sunt extensa, & impenetrabilia inter se, quantumvis ea esset incorruptibilis; aut intellectu, aut libera, corpus nihilominus purè, & omnino tale diceretur eodem modo, atque corpora, quæ dantur de facto, talia dicuntur. Hæc enim haud dubiè non dicuntur talia, quod sunt corruptibilia, aut expertia intellectu, & arbitrio; sed eo titulo præcisè, quod sunt localiter extensa, & impenetrabilia inter se: nam hoc solo titulo habent concrecionem, siue crassiciem propriam, oppositamque

tenuitati, siue subtilitati spirituum.

Septimò venit pariter improbanda. Quoniam absque fundamento etiam, & contra rationem requirit ad conceptum spirituum, siue rei incorporeæ purè, & omnino talis, quod sit incorruptibilis, pollensque intellectu, & arbitrio. Tum quia gratia habitualis, virtutes infuse, intellectionesque & volitiones Angelorum, & hominum ex omnium sententiâ sunt purè, & omnino spirituales; & tamen neque incorruptibilitate, neque intellectu, neque arbitrio præditæ sunt. Tum quia eo ipso, quod quævis substantia esset inextensa, & penetrabilis localiter cum qualibet aliâ, quantumvis esset corruptibilis, aut expertia intellectu, & arbitrio, incorporea purè, & omnino nuncuparetur, æquè, ac, quæ de facto dantur, ex eo titulo præcisè nuncupantur haud dubiè tales.

Octavò denique improbatur dictâ sententiâ. Quia ex eo, quod substantiæ corporeæ, quæ dantur de facto, habeant sex prædicata illa divisibilitatis, impenetrabilitatis, corruptibilitatis, carentiæque intellectus, & arbitrij; substantiæ autem spirituales sex opposita; malè inferit, omnia priora requisita esse ad conceptum corporis purè, & omnino talis; & omnia posteriora similiter ad conceptum spiritus. Quia, cum sit certum ex vna parte, plura esse genera eorum possibilem, quàm quæ de facto dantur; ex alia verò dictæ sex prædicata mutuo inter se metaphysicè connecta non esse, necessariò consequitur, ita accidentariè illa coniungi in substantijs corporeis, & incorporeis, quæ de facto dantur, ut possint in alijs possibilebus seiuncta reperiri. Vnde rursus fit, possibile esse substantiam extensam, & impenetrabilem localiter, quæ corruptibilis non sit; aut etiam fortasse, quæ prædita sit intellectu, & arbitrio. Tum è conversò substantiam inextensam, & penetrabilem localiter, tum corruptibilem, tum etiam intellectu, & arbitrio exortem. Quo posito, si in eo confererint homines, (vti de facto confererunt, prout constat ex dictis), quod vocent corpus purè, & omnino tale substantiam, habentem prædicata extensionis, & impenetrabilitatis localis præcisè, quidquid sit de alijs; spiritum verò posita, & omnino talem substantiam, habentem opposita similiter præcisè: dicendum, proculdubio erit ad conceptum corporis, & spiritus purè, & omnino talis, præter dicta binæ prædicata, cætera, quæ vel de facto eis coniunguntur, vel de possibili coniungi possunt, accidentaria, & accessoria saltem metaphysicè esse; quemadmodum conceptui generico accidentariæ sunt, & accessoria differentiarum inferiores. Proindeque malè inferri, ad quidditatem talis conceptus esse ea requisita, ex eo, quod cum illo aut sint de facto coniuncta, aut coniungi possint. Quibus satis superque reiecta manet dictâ sententiâ.

Propositio 2.

Conceptus corporeitatis sumptæ univèrsè in dependentiâ à materiâ tanquam à subiecto non potest consistere. Atque adeò neque conceptus spiritualitatis in oppositâ independentiâ.

Hæc propositio contra sententiâ primam est relatam n. 370. Et probatur primò; quia ipsa

materia prima corporea est, vt constat; & tamen non est dependens vt à subiecto ab aliâ materia. Secundò; quia non repugnat corpus ex pers compositione ex materia, & formâ; atque adeò & omni dependentiâ à materia, quale nonnulli putant, de factò esse coelum. Tertio; quia omnia etiam corpora, quæ dantur de factò, sumpta indiuisim, independenciâ sunt à materia tanquam à subiecto; tamen dependant ab illâ tanquam à parte componente. Quarto; quia creatio possibilis albedinis corporea citra dubium esset, & tamen à nullo subiecto esset dependens. Quintò; quia possibilis est substantia spiritalis ex materia, & formâ composita, cuius subinde forma, & accidentia spiritalia dependentia nihilominus essent à materia spiritali tanquam à subiecto. Sextò denique; quia de factò etiam omnia accidentia spiritalia Angeli, & animæ rationalis ab ipsius substantiâ dependent vt à subiecto, proindeque vt à quadam materia, seu causâ materiali, vel subiectiua.

Propositio 3.

386 Conceptus corporeitatis sumptæ vniuersè non consistit in sensibilitate, seu aptitudine ad mouendum aliquem sensum. Neque conceptus spiritualitatis in insensibilitate oppositâ.

Est contra secundam sententiam relatum, num. 371. Et probatur primò; quia eiusmodi sensibilitas denominatio est in rebus corporeis extrinsecè oriunda à possibilitate sensuum, quæ deficiente per possibile, aut impossibile, nemo sane dixerit fore, vt deficeret id, quod in rebus ipsis appellamus corporeitatem. Non igitur consistit corporeitas in tali sensibilitate. Secundò; quia substantia corporea propriè non est sensibilis, sed quædam tantum accidentia eius. Quo pacto autem medijs illis sensibilis dicitur, quatenus intellectus discursu factò ex iudicio talium accidentium oriundo ab ipsorum sensone illam apprehendit, etiam anima nostra spiritalis dici potest sensibilis, quin imò & substantia spiritalis vniuersæ causæ primæ nempe Dei, vt pote quas pariter assequimur per discursum oriundum à sensonibus effectuum ipsarum sensibilibus. Tertio; quia multa sunt insuper in rebus citra dubium accidentia corporea, & nihilominus insensibilia, quorum in speciali vel nullam notitiam habemus, vel per longos discursus ab accidentibus sensibilibus trahentes originem habemus. Quæ ratione etiam habemus notitiam multorum entium spiritalium. Non igitur in sensibilitate stat corporeitatis ratio. Et consequenter neque in oppositâ insensibilitate ratio spiritualitatis.

Propositio 4.

387 Conceptus entis corporei in vniuersum non consistit in eo, quòd sit illud compositum ex partibus integralibus extensiuis. Neque conceptus entis spiritalis in indiuisibilitate oppositâ.

Hæc propositio est contra tertiam sententiam relatum ex Vazq. Gran. Hurt. & alijs n. 372. Eam tamen tenent Soar. tum alibi, tum maxime

lib. 4. de Angelis cap. 17. Arriag. disp. 1. de Anim. sect. 4. subsect. 2. & seqq. Quied. contr. 1. de Anim. punct. 5. §. 1. & alij. Probaturque primò. Quia puncta quantitatis molis, atque etiam substantiæ, aliorumque accidentium corporeorum extensiuè indiuisibilia corporea citra dubium sunt. Ergo conceptus entis corporei per compositionem, diuisibilitatemque extensiuam non constituitur.

Secundò. Quia possibilis proculdubio est 388 substantia indiuisibilis extensiuè, & impenetrabilis localiter; vt de factò puncta substantiæ corporeæ in eâ sententiâ à punctis quantitatis molis annexis sibi localiter impenetrabilia sunt. Quæ quidem substantia, vt & dicta indiuisibilia, non posset non esse corporea ratione suæ impenetrabilitatis iuxta dicta, & dicenda. Quinimo iuxta sententiam S. Th. plurimumque aliorum animæ perfectorum brutorum de factò substantiæ quædam indiuisibiles sunt; & nihilominus materiales, sine corporeæ. Ergo &c.

Tertio. Quia præsentia; qua Angelus in 389 spatio extenso collocatur ex partibus extensiuis composita est, vt probat Soar. loco nuper citato, aut certè talis præsentia Angeli quoad extensionem diuisibilis absque dubio est possibilis; & tamen spiritalis est, vt pote accidens inherens substantiæ spiritali. Ergo diuisibilitas quoad extensionem neque constituit corporeitatem, neque spiritualitati repugnat. Et quidem, dum Angelus successiuè mouetur, extenditurve à minore ad maius spatium locale, Aduersarij componentes continuum ex partibus sine fine diuisibilibus necessariò confiteri tenentur, præsentiam illum comparare ex partibus extensionis acquisitis successiuè compositam. Alioquin fatendum eis esset, Angelum in breuissimâ morulâ infinitas acquirere, mutareque præsentias totales. Quod planè est impossibile. In sententiâ autem componente continuum ex indiuisibilibus finitis congruentius saltem est dicere, acquirere Angelum in casu posito præsentiam extensiuè compositam ex partibus penes compositionem spatij; quàm acquirere singulis instantibus, dum motus durat, totidem præsentias totales, & indiuisibiles, & spatijs diuisibilibus correspondentes. Tamen vt utrumque præsentiarum genus possibile sit, iuxta dicta disp. 5. q. 4.

Quartò. Quia gratia habitualis, alijque 390 habitus, aut etiam actus spiritalis ex partibus intensiuis compositi sunt, etiam iuxta Aduersarios. Ergo compositio intensiuè ex partibus non repugnat enti spiritali. Ergo neque extensiuè. Probo hanc consequentiam. Quia nullus est allegabilis titulus, præterquam simplicitatis debitz enti spiritali, cur ei dicatur repugnare compositio extensiuè. At simplicitati æquè est opposita compositio intensiuè. Igitur, dum hæc ei non repugnat; neque illa est dicenda repugnare. Maxime cum iuxta philosophiam longè probabiliorem partes intensiuis qualitatuum, & partes extensiuis earundem eiusdem omnino rationis sunt inter se comparatæ, solumque differunt eadentatè, quòd illæ in eadem parte subiecti, & hæc in distinctis subiectantur. Et quidem, si partes intensiuis gratiæ, quam vnus Angelus, aut vnus homo modò habet, pluribus impertirentur à Deo: vt est citra omne dubium possibile; iam tunc partes extensiuis essent; & tamen spiritalis adhuc manerent; quia nequeunt spiritualitatem, sicut nec essentiam, à qua non distinguuntur, exuere. Igitur partium extensiuè aduersa spiritualitati non est,

est, & consequenter nec corporeitatis constituta.

391 Quinto. Quia nulla est excogitabilis idonea ratio, cur extensio partium localis spiritualitati repugnet potius, quam extensio partium temporalis, qualem habent entia successiua. At non repugnat spiritualitati extensio partium temporalis: siquidem multa accidentia spiritalia sua naturam successiua saltem sunt possibilis; de factoque sunt talia in mensura, & multorum sententia durationes superadditæ Angelorum, & animorum rationalium, eorundemque motus locales, & aliæ actiones; necnon multi actus intellectus, & voluntatis, ut alibi ostendo. Ergo neque extensio partium localis repugnat spiritualitati.

392 Sexto. Quia diuisibilitas extensiuæ citra impenetrabilitatem non fert secum illam crassitiam propriam corporeitatis, quæ subtilitati spiritualitatis aduersa est. Sicut vice versâ indiuisibilitas extensiuæ iuncta cum impenetrabilitate non fert secum illam subtilitatem propriam spiritualitatis, quæ corporeitati aduersatur. Igitur nec diuisibilitas extensiuæ perse præcisè repugnat spiritualitati, aut constituit corporeitatem, nec indiuisibilitas extensiuæ perse præcisè repugnat corporeitati, aut constituit spiritualitatem. Mitto argumenta ad hominem, quæ contra Hurlerum, Quiedo & Carleton, utpote fundata in singulari illius opinione de vnione spiritali animæ rationalis, & corporis, quam alij non admittunt.

393 Obijcit tamen Hurler. contra propositionem nostram S. August. & S. Th. varijs in locis, ubi tenere videntur, de ratione corporis esse compositionem ex partibus extensiuam localiter. Respondet, S. August. & S. Th. vbiunque id tenere videntur, loqui de corpore substantiæ sumpto, & perse subsistente. De quo etiam nos censemus, necessario debere esse compositum ex partibus extensiuis localiter iuxta inferius dicenda; non verò itidem de conceptu entis corporei in vniuersum, de quo est sermo in præfati propositione. Manifestum quippe est, S. Th. ad talem conceptum nequiquam potuisse extensiuam diuisibilitatem requirere; quandoquidem (ipso testante Hurler.) animas perfectorum, & nihilominus corporeas esse.

Propositio 5.

394 Sententiæ quarto, quinto, & sexto loco relatæ à num. 373. earumque Auctores, & si propius ad veritatem videantur accedere, non tamen illam integrè attingunt: quosdamque præterea defectus aliqua correctione dignos videntur habere.

Imprimis enim omnes eatenus in veritate videntur deficere, quatenus ad conceptum corporis per se subsistentis non maiorem compositionem, extensionemque partium requirunt, quam ad conceptum entis corporei vniuersè sumpti. Cum tamen reuerà maior sit requirenda, ut apparebit ex dicendis proposit. 6. & 7. Deinde Arriaga in eo videtur peccare, quod non satis explicat commensurationem, quam ens perse non impenetrabile cum impenetrabili habere debet, ut euadat corporeum. Atque etiam in

eo, quod per disunctionem intendit definire conceptum vnum, reuerà diuidens illum in duos. Quiedo verò in eo peccare videtur, quod nimis longas, & obscuras tradit definitiones entis corporei, & spiritalis. Terminosque in illis modis idoneos ponit ad euadendas difficultates casuum particularium, ut constabit ex dicendis à nobis proposit. 7. Denique Carleton non satis exponit connexionem physicam, quam cum quantitate debent habere alia entia corporea. Insuperque per similem disunctionem, atque Arriaga, vnum conceptum entis corporei videtur velle definire. Qui omnes defectus inter dicenda, quæ sequuntur, apertius exponentur.

Propositio 6.

Ad conceptum quidditatum corporis perse subsistentis, seu substantiæ sumpti, prout per istud nomen significatur; duo sunt intrinsecè requisita, nempe, & quod sit impenetrabile localiter cum alio simili, & quod localiter sit extensum quoad trinam extensionem, longitudinis scilicet, latitudinis, & profunditatis; atque adeò ex partibus extensionis compositum vicissim impenetrabilibus.

Ratio vnica propositionis est: quia talis haud dubie est conceptus obiectiuus, quem omnes communiter significare intendunt per nomen corpus absolutè prolatum, quoties de corpore, prout physicè iacet, & non, prout consideratur à Mathematicis, abstracto à materiâ sermo est. Et quidem, quod tale corpus ex conceptu suo sit impenetrabile localiter cum alio simili, omnes fatentur. Quod autem sit etiam diuisibile in partes extensionis modo prædicto, imprimis supponit S. Th. 1. p. q. 3. art. 1. dum ad probandum, Deum non esse corpus, quia est purus actus, ait. *Omne autem corpus est in potentia: quia continuum in quantum huiusmodi est diuisibile in infinitum*, & art. 7. dum dicit, Deum non habere compositionem partium quantitatum; quia corpus non est. Et exprimit S. August. epist. 28. dicens. *Porro, si corpus non est, nisi quod per loci spatium aliqua longitudine, latitudine, & profunditate ita sistitur, vel mouetur, ut maiore sui parte maiorem locum occupet. & breuiore breuiorem, minusque sit in parte, quam in toto, non est corpus anima*. Et sæpe alibi similia scribens præsertim in lib. de quantitate animæ cap. 3. & 4. Et ante ipsum Arist. lib. 1. de Cælo cap. 1. inquit, *Corpus est, quod est diuisibile omni ex parte*. Deinde omnes communiter, ut dicebam, in eadem sunt persuasione, qui, audito nomine corpus, statim molem quamdam concipiunt quoad trinam dimensionem extensam ab aliâ simili impenetrabilem. Tamen Mathematici ad suas geometricas demonstrationes impenetrabilitate hac non indigent; ab eaque proinde, sicut & à materiâ, præcendant. Quo fit, ut corpus mathematicum, & corpus physicum quoad extensionem localem prorsus conueniant ex suis conceptibus; differant verò, quod physicum supra illam addit impenetrabilitatem dictam. Id quod egregie notauit S. Basiliius homil. 3. in Hexamer. cum dixit. *Est autem mathematicum corpus, quod in dimensionibus solis consistit, latitudinem, inquam, longitudinem, & profunditatem: firmum autem soli-*

solidumque est, quod cum dimensionibus & renitenti, resistereque possit. Firmum, solidumque appellat corpus prout physice se habet; qualiter à sua habet impenetrabilitate, posse resistere alteri, renititque, ne loco pellatur. Itaque, quia inter homines conuentum est ipsa praxi, & vsu, vt nomine corpus ens quoddam per se subsistens, extensum, & impenetrabile modo prædicto intelligatur; ens, cui aliqua ex ijs conditionibus defuerit, corpus non erit; tamen sit quidpiam corporeum iuxta dicenda proposit. 7.

396 Sed dabitari potest. An, sicut ad conceptum corporis substantiæ sumpti requiritur diuisibilitas extensua, ita ad conceptum spiritus pariter substantiæ accepti requiritur indiuisibilitas opposita. Censeo, requiri. Quia, sicut inter homines vsu receptum est, vt nomine corpus substantiæ, & absolute prolato significetur, intelligaturque ens per se subsistens, extensum, & impenetrabile localiter modo explicato; eo quod omnia corpora per se subsistentia, quæ nouimus, talia sunt. Ita videtur quoque vsu inter homines receptum, vt nomine spiritus substantiæ, & absolute prolato significetur, intelligaturque ens quoddam subsistens, siue substantia quædam inextensa, & penetrabilis localiter opposito modo; eo quod omnes substantiæ spirituales, quas nouimus, tales sunt. Quo posito, quidquid non fuerit substantia inextensa, & penetrabilis modo dicto, spiritus absolute non erit; tamen quid spirituale sit iuxta dicenda proposit. 7.

397 Ex his inferitur primò, conceptum corporis substantiæ usurpati ex æquò, & directe importare perfectatam, extensionem partium, & impenetrabilitatem. Atque ita, prout modò res se habent naturaliter, ex æquò, & directe importare substantiam, & quantitatem molis ei superadditam iuxta dicta quæst. 5. Quia corpora naturalia de facto à substantiâ habent perfectatam, & à quantitate superadditâ impenetrabilitatem, necessitatemque extensionis localis, vti ibi explicuimus. Cum quo fiat, si daretur substantia per se ipsam sine quantitate molis superadditâ impenetrabilis, & extensa localiter, fore, vt illa propriè esset corpus: quia se solâ importaret tria prædicta prædicata. Quæ etiam quia sine substantiæ consortio importat quantitas molis in mysterio Eucharistiæ; accedente sibi miraculosa perfectatate, vt sic etiam illa cum proprietate venit corpus dicenda. Vnde etiam fit, vt substantia corporis naturalis seorsim accepta corporea propriè potius, quàm corpus, nuncupetur more aliorum, quæ corporea appellantur iuxta dicenda proposit. 7.

398 Secundo inferitur, conceptum spiritus substantiæ usurpati ex æquò, & directe importare etiam perfectatam propriam substantiæ siue totalis, qualis est Angelus, siue partialis, qualis est anima rationalis, indiuisibilitatemque extensiuam, & penetrabilitatem. Quæ tria prædicata à se ipsâ citra aliam superadditam entitatem habet substantia, quæ spiritus dicitur; siue in aliquo eorum includatur aliqua negatio substantiæ annexa, siue secus; de quo modò non curo. Vnde, quando eiusmodi substantia dicitur spiritualis adiectiue, seorsim accipitur vt subiectum talium prædicatorum, aut certè vt subiectum incorporeitatis iuxta dicenda proposit. 7.

Propositio 7.

Corporèitas vniuersalissimè sumpta in impenetrabilitate debita consistit. Spiritualitas autem in opposita penetrabilitate. Atque ita dicendum, ens corporeum vniuersè esse, cui impenetrabilitas cum alijs naturaliter est semper debita. Ens verò spirituale, cui non item.

Ratio propositionis est: quia corporeum à corpore denominatur, spirituale autem ab spiritu. Atque adeò primum aliquid pertinens ad corpus; secundum verò aliquid pertinens ad spiritum imprimis est. Vsu autem communi hominum est receptum, vt id ad corpus pertinens propriè corporeum nuncupetur, quod suapte naturâ corporis corporeitatem necessariò necessitate naturali sortitur. Spirituale verò, quod pariter sortitur spiritualitatem spiritus. Porro corporeitas propriè, & præcisè eius impenetrabilitas est cum alio corpore, & consequenter cum alijs entibus penetratis cum illo. Nam ex tribus prædicatis constituentibus corpus, prout dictum est proposit. 6. impenetrabilitas est veluti vltima differentia, à qua potissimum illud corpus euadit, taleque nuncupatur: à perfectatate enim præcisè solùm euadit ens per se; & à diuisibilitate extensua ens quantum extensiuè. Vnde corpus, sicut à sua impenetrabilitate dicitur ens impenetrabile adiectiue, ita ab eadem, quæ corporeitas ipsa est, non solùm corpus substantiæ, sed etiam ens corporeum adiectiue dici potest, vt sub conceptu vniuersalissimo entis corporei, de quo est sermo in propositione, subque definitione datâ eius comprehendatur. Cæterorum verò entium ea corporea propriè erunt, quæ suâ naturâ ita impenetrabilitatem corporis, atque adeò corporeitatem participauerint, vt tanquam sibi naturaliter debita nullatenus naturaliter illis deesse possit, prout postulat definitio entis corporei data. Vt sic enim talia entia crassiciè corporum propriè, & spirituum subtilitati aduersa consortia erunt. Pono autem in definitione entis corporei impenetrabilitatem cum alijs indefinitè: quia corpus solùm cum alijs corporibus, & entibus penetratis cum illis, non item cum accidentibus proprijs impenetrabile est, & cætera alia entia corporea solùm sunt impenetrabilia cum illis entibus, cum quibus est impenetrabile corpus, à quo suam impenetrabilitatem sortuntur; non item eum ipso corpore, & suis accidentibus. Iam verò de spiritualitate spiritus, deque ente spirituali vniuersè pariter, sed modo opposito, censendum est. Id namque omne ens spirituale, cui conueniret contradictorium definitionis entis corporei, nempe, cui non fuerit naturaliter, semperque debita impenetrabilitas cum alijs. Cuique subinde naturaliter opposita penetrabilitas aut semper, aut aliquando conueniret.

400 Quomodò autem definitiones datæ entis corporei, & entis spiritualis in vniuersum apte, & idonee sint, quatenus prima omnibus, & solis entibus, quæ communiter reputantur corporea, conuenit: secunda verò omnibus, & solis entibus, quæ communiter reputantur spiritualia, ex discursu factò per talia entia ex applicationeque ipsarum definitionum singulis facta, ijs præsertim, de quibus specialis est difficultas.

compertum fiet. Quo & propositio nostra probata iterum, siue confirmata manebit.

401 Primò enim constat, materiam primam, & omnes formas substantiales, præter animam rationalem hominis, corporeas esse. Quia omnibus est semper debita naturaliter vno penetratiua cum quantitate molis, aut etiam receptio penetratiua eius, si talis quantitas, vt nos statuimus quæst. 5. est eis superaddita; sin minus erit debita identitas cum illa. Et consequenter illis est semper naturaliter debita impenetratio cum alijs entibus, cum quibus ipsa quantitas molis impenetrabilis est; prout definitio postulat. Siquidem penetrata, aut identificata cum quantitate molis eo ipso euadunt impenetrabilia cum omnibus alijs, cum quibus est impenetrabilis quantitas ipsa, vt est notissimum.

402. Secundo constat, indiuisibilia materiz primæ, dictarumque materialium, siue corporearum formarum corporea esse. Quia vt sibi semper naturaliter debita, & secum pariter penetrata exposcunt indiuisibilia quantitatis molis, à quibus impenetrabilitatem cum alijs entibus vt sibi consequenter, semperque debitam sortiuntur.

403 Tertiò constat, ipsam quantitatem molis ipsiusque indiuisibilia corporea esse. Quia à se ipsis essentialiter, nedum naturaliter, debitam habent impenetrabilitatem cum alijs simili quantitate, & eius indiuisibilibus, & consequenter cum alijs entibus penetratis cum illis. Vnde etiam constat, esse corporeum simul cum suis indiuisibilibus illud ens, quod substantiue, & absolute dicitur corpus, & ex substantia composita ex materia forma, ex quantitateque molis coalescit, iuxta dicta propos. 6.

404 Quarto constat, animam rationalem non esse corpoream, sed spiritualem. Quia, estò in statu viæ sit ipsi naturaliter debita vno penetratiua cum corpore, & consequenter impenetrabilis cum alijs entibus, cum quibus est ipsum corpus impenetrabile. At in statu separationis ipsi etiam connaturali necunde ipsi impenetrabilis cum alijs entibus debita est. Atque ita non semper est debita, prout ad conceptum quiditatum entis corporei requisimus.

405 Quintò constat, calorem, frigus, lumen, & cætera omnia accidentia cuiuslibet corpori inherencia, vnitaque penetratiue corporea esse, vt pote quibus semper est debita naturaliter talis inherencia, talisque vno, & consequenter impenetrabilis à corpore medià ipsa participata cum alijs entibus, cum quibus corpus impenetrabile est; siue illa sint eiusdem rationis, siue diuersæ. Quod non interest ad rem. Cessatque necessitas quarundam particularum, quas in sua definitione entis corporei ponit Ouidio.

406 Sextò constat, actionem creatiuam albedinis sine subiecto, quæ citra dubium est possibilis, corpoream fore. Quia tali actioni naturaliter est semper debita impenetrabilis cum alijs entibus, quatenus semper est illi debita penetratio cum ipsa albedine, albedinique semper est debita penetratio cum corpore medià vnione, aut etiam, inhesionem compatibili cum ipsa actione sui creatiuà; à quo tandem corpore venit orienda impenetrabilis tum albedini, tum suæ actioni creatiue semper naturaliter debita, prout ad corporeitatem earum requisitum est. Porro, esse debitam cuius actioni non naturaliter modò, sed etiam essentialiter penetrationem cum suo termino, tametsi cum suo principio non debeat esse,

penetrata, alibi ostendo. Ex dictisque disp. 5. quæst. 13. colligere est.

Septimò constat, actionem, qua in sententia communi, & meà traditâ in Pharo Scientiæ disp. 1. quæst. 2. sentatio interna Phantasie (quam abusiue Phantasma vocant iuxta ibi dicta) simul cum intellectu agente concurrat ad producendam speciem impressam (quam intelligibilem dicunt) obiecti sensati in intellectu possibili, siue possibili, talem, inquam, actionem spiritualem esse; sicut & species per eam producta, in intellectuque spirituali recepta spiritualis est, vt communis omnium sententia fert. Quia licet talis actio defacto, vt pote penetrata cum corpore, cum alijs entibus impenetrabilis sit, aliundeque sit connexa essentialiter cum sentatione Phantasie, à qua simul, & ab intellectu agente procedit. At ipsi debita non est naturaliter, & semper huiusmodi impenetrabilis, prout ad eius corporeitatem requirebatur: quia non est ipsi debita naturaliter penetratio cum sentatione corporea Phantasie, à qua procedit; eo quòd actio ex conceptu actionis non debet cum suo principio penetrari, etsi debeat cum suo termino, vt dicebam nuper. Aliunde autem, quàm à penetratione debita cum aliquo ente corporeo, & consequenter cum aliquo corpore, nequit actioni debita esse impenetrabilis cum alijs requisita ad corporeitatem. Itaque, etiam si intellectus possibilis non ellet præfens in eodem spatio in quo est sentatio Phantasie, & corpus, cui ipsa inhaeret, sed solum in immediato sine corpore, posset nihilominus naturaliter recipere ab ipsa sentatione simul, & ab intellectu agente dictam actionem, & eius terminum; quo casu ea cum alijs entibus non magis esset impenetrabilis, quàm est anima rationalis in statu separationis. Ex quibus patet, nihil illi etiam modò deesse, quominus sit spiritualis, vti non deest animæ rationali, quæ modò à consortio corporis defacto cum alijs impenetrabilis est. Vnde etiam inferitur contra Carleton, connexionem physicam cum quantitate molis ad corporeitatem non sufficere: siquidem actio prædicta medio suo principio corporeo cum quantitate molis connexa est physicè; & tamen spiritualis est. Id quod clariùs cernitur in intellectuione siue humana, siue angelica, siue etiam diuina necessariò verà de existentia quantitatis molis. quæ titulo suæ infallibilitatis cum illa est physicè connexa; & nihilominus spiritualis certissimè est.

Quòd si actio productiuæ speciei intelligibilis, oriundaque immediatè à sentatione corporea Phantasie spiritualis est; tametsi defacto à consortio corporis, cum quo est penetrata, euadat impenetrabilis cum alijs entibus. Porro iure ipsa species intelligibilis, & omnes intellectuiones, quæ deinceps ab illa traxerint originem cum alijs speciebus impressis, ab ipsis in memoriâ relictis pro intellectuionibus vterioribus memoratiuis iuxta doctrinam à nobis traditam in Pharo Scientiæ disp. 1. quæst. 3. necnon habitus, si qui gignantur, & actus voluntatis ab intellectuionibus oriundi spirituales erunt; tametsi de facto etiam à corpore, cum quo penetrantur, impenetrabiles euadant cum alijs entibus, æquè, ac anima rationalis, cuiusque intellectus, & voluntas, quibus inhererent, & vniantur, impenetrabiles de facto euadant à corpore ipso. Maxime, cum tales species, habitus, & actus simul cum anima ipsa, ipsiusque intellectu, & voluntate naturaliter permanere possint, aut etiam defacto sint permansuri in statu

tu separationis cum omni independentiâ à corpore, absque omniq; penetratione, quam habent in situ via cum illo, iuxta doctrinam, quam tenent communiter Theologi cum S. T. 1. par. q. 89. art. 6.

409 Octavo constat, unionem penetratiuam, quam anima rationalis habet cum corpore, corpoream esse. Quia semper est illi essentialiter debita penetratio cum materiâ primâ, cuius unio penetratiua cum animâ est iuxta doctrinam vniuersalem traditam supra disput. 5. quæst. 13. Et consequenter semper est illi naturaliter debita penetratio cum corpore, & inde impenetrabilitas cum alijs entibus, quorum penetrationem corpus recusat. Vnde sequitur necessariò, impossibilem esse unionem penetratiuam animæ cum corpore, quæ spiritualis sit; siue ea indiuisibilis esse dicatur, qualem de factò adstruit Petr. Hurt. siue diuisibilis. Omnis enim unio animæ cum corpore modo dicto penetratiua necessariò debet esse corporea propter rationem datam. Tantumdemque venit dicendum de unione hypostatica penetratiuâ pariter, Verbi diuini cum Christi Domini humanitate, qua parte unio Verbi cum corpore penetratiua est.

410 Nonò constat, si concedatur possibilis actio educiua, perquam supernaturaliter fiat, recipiatque penetratiua in subiecto corporeo gratia, aut aliud quoduis accidens spirituale; necessariò concedendum esse consequenter ad dicta, talem actionem corpoream esse ex conceptu suo. Nec mirum esse debet, admisso casu, quòd per actionem corpoream ens spirituale longè perfectius producat. Siquidem in sententiâ omnium per actionem, quæ est accidens, producitur substantia longè perfectior, & per actionem, quæ est modus, producitur longè etiam perfectior res.

411 Decimò constat, præsentiam localem, quâ quoduis ens corporeum connaturaliter in quouis spatio collocatur, corpoream esse. Quia est modus penetratiuus talis entis; subindeque non potest non mutuari ab ipso in penetrabilitatem cum alijs entibus semper sibi naturaliter debitam, prout ad corporeitatem eius requiritur; vti constat ex dictis. E contra verò constat etiam, præsentiam localem cuius entis spirituali connaturalem spiritualement esse debere propter oppositam rationem.

412 Vnde inferendum primò est; si præsentia, quam corpus Christi Domini habet in Eucharistiâ, non differt specie à multis præsentijs circumscriptiuis supernaturaliter replicatis, & penetratis, vt aliqui censent; quoad modumque proinde dumtaxat supernaturalis est, & definitiua, eam vtiq; corpoream esse, & impenetrabilem naturaliter cum accidentibus panis, & vini, miraculoseque propterea de factò penetrata cum illis. Si verò dicta præsentia sit essentialiter definitiua, diuersaque à circumscriptiua, & supernaturalis quoad substantiam, cum distinctione loquendum esse. Potest enim ea talis naturæ excogitari, vt relinquat impenetrabile connaturaliter corpus Christi cum alijs corporibus; quo casu & illa impenetrabilis pariter erit, atque adeò corporea, de factòque per nouum miraculum penetrata cum speciebus sacramentalibus, prout dictum in casu præcedente. Et potest tali naturæ excogitari, vt, eâ suppositâ, iam sit connaturaliter Christi corpus cum alijs corporibus, atque adeò cum speciebus sacramentalibus penetrabile indiuisibiliter, prout penetratur de factò; quemadmodum in sententiâ multorum dos subtilitatis

corporis beati in quadam qualitate consistit redente illud connaturaliter penetrabile cum alijs corporibus; quo casu & ipsa præsentia, sicut & illa qualitas, cum alijs corporibus connaturaliter penetrabilis, & consequenter spiritualis erit. Qualem de factò esse multi opinantur, prout refert Carleton vbi supra sect. 6. n. 8.

Secundò est inferendum, etiam si vbiatio 412 Angeli Romana, & vbiatio Matritensis non possint naturaliter simul in eodem spatio collocari, nihilominus spirituales, & nullatenus corporeas esse. Nam ea impotentia naturalis, quam habent ad coexistendum in eodem spatio nullatenus est impenetrabilitas ad corporeitatem requisita; quia non nascitur ex eo, quòd tales vbiaciones sint incompatibiles naturaliter in eodem spatio; sed ex eo, quòd neutra suum spatium, cui essentialiter est affixa, potest deserere, vt transferatur ad spatium alterius; neque in vtroque, saltem naturaliter, potest simul existere. Vnde, si possibile sit supernaturaliter iuxta dicta à nobis disp. 5. q. 15. vt altera dictarum vbiacionum per præsentiam superadditam in spatio alterius replicetur, hoc præsupposito miraculo, absque alio nouo penetrabitur connaturaliter cum illâ.

414 Ex quibus omnibus tandem constat, quàm facile iuxta sententiam nostram omnia entia, communiter reputata corporea sub vnum conceptum entis corporei, sub vnamque citra disunctionem definitionem eius breuem, & clarâ, cadant; aliter, quàm in alijs sententijs, de quibus diximus proposit. 5. Pariterque omnia entia spiritualia sub vnum conceptum, sub vnamque definitionem oppositam. Atque hæc satis de spectantibus ad præsentem disputationem, prout ad institutum nostrum spectantem. Pergamus ad sequentem.

DISPUTATIO XI.

De Simplicitate Dei.

Postquam disp. præced. de ente composito; & simplici, atque adeò de eorum compositione, simplicitateque vniuersè tractauimus, sequitur, vt de Simplicitate Dei in præsentî disp. tractemus.

QVAESTIO I.

Virum Deus sit ens omnino simplex physicè.

ENS simplex dicitur vniuersè, quod partibus 1
expers, atque adeò impartibile, seu indiuisibile est. Cum tamen ens compositum, cui simplex contraponitur, ex pluribus inter se distinctis, quæ partes appellantur, coalescat; prout latius explicatum est supra disp. præced. q. 1. Quoniam autem, vt ibi q. 2. latius etiam est explicatum, ens compositum aliud physicè, ex partibus scilicet formalibus physicè, realiterve inter se distinctis compositum est. Aliud verò metaphysicè tantum, scilicet aut ex partibus formalibus di-